SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCVI. No. 133. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 18, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 18-го ЛИПНЯ 1989 Ч. 133. РІК XCVI.

КИЯНИ АКТИВІЗУЮТЬСЯ

Київ. — В неділю, 2-го липня ц.р., з ініціятиви Народного Руху України за перебудову в столиці України Києві відбувся багатолюдний санкціонований мітинг біля Центрального стадіону. Мітинг проходив під гаслом „Вся влада Радам" і в ньому взяли участь понад 10,000 людей, що тримали синьожовті прапори і транспаранти з написами: „За суверенну демократичну Україну!", „Тбілісі, Пекін... хто наступний?" „Анулювати статтю 6 конституції СССР!" тощо.

Мітинґом проводив керівник Київської організації НРУ народний депутат, письменник Володимир Яворівський. Виступали також лідери УГС Вячеслав Чорновіл, Михайло Горинь і представник Української Католицької Церкви.

Кілька офіційних представників з червоними прапорами незабаром після початку мітинґу пішли геть. По закінченню мітинґу люди пройшли колоною з синьожовтими прапорами через центр міста до пам'ятника Т.Шевченка. Попереду ішла молодь, вигукуючи „Україні — свободу!", „Геть Щербицького!"

Біля пам'ятника люди поклали квіти, співали пісні на слова Т.Шевченка та читали його вірші.

У Львові відбулася виставка проєктів пам'ятника Т.Шевченкові

Львів. В середу, 5-го липня ц.р., тут відбулась вже друга цього року виставка проєктів пам'ятника Великому Кобзареві. На виставці, що проходила в спортовому комплексі „Спартак", можна було оглянути 50 проєктів.

Представники влади у Львові відмовляються затвердити вибране львів'янами місце в центрі міста для встановлення пам'ятника. Починаючи з квітня ц.р., щодня на тому місці збирається народ, читають вірші, співають українські пісні. На тому місці покладено камінь з написом: „Тут стояти пам'ятнику Шевченкові во віки віків". Біля каменя встановлено портрет Т. Шевченка, вбраний вишитим рушником. Там посаджено квіти і майорять синьожовті прапори.

Виставку відвідали офіційні представники, серед яких були секретар ЦК КП України по ідеології Єльченко і голова КҐБ України Галушко. Вони розмовляли з робітниками і на запитання про місце для пам'ятника відповіли, що пам'ятник в центрі міста стояти не буде.

ГРОМАДЯНИ УКРАЇНИ ПРОТЕСТУЮТЬ

Демонстрація у Києві 22-го травня ц.р.

Полтава. — Коли стало відомо про заплановане з 6-го по 9-те липня свято Полтавської битви, на якому російські шовіністи вирішили прославляти перемогу російської імперської зброї, народ України захвилювався. Організаторами цього святкування виявилися ЦК ВЛКСМ, (тобто всесоюзний комсомол), головне політичне управління міністерства оборони та інші всесоюзні організації з Москви. Таке свято на українській землі не можна розцінювати інакше, як наругу над гідністю українського народу. З цього приводу представники Народного Руху України випустили відозву, у якій сказано:

„Цього року минає 280 років від Полтавської битви. З цієї нагоди готується спектакль зі вшануванням ката українського народу Петра Першого, про якого Тарас Шевченко сказав: 'Це той Первий, що розпинав нашу Україну, а Вторая доконала вдову — сиротину...'

Після Полтавської битви Петро Перший скасував рештки тої незначної автономії, якою користувалася Україна перед Переяславською угодою. Полтавська битва була поразкою не тільки для шведів, а в першу чергу для українського народу, його державности. В той час Петро Перший винищив тисячі мирних жителів України — чоловіків, жінок та дітей. „Я була ще недолітком, як Батурин славний Москва вночі запалила, Чечеля убила і малого, і старого в Сейму потопила. Я між трупами валялась у самих палатах Мазепинщини... коло мене і сестра, і мати зарізані обнявшися зо мною лежали..." (Тарас Шевченко).

Співвітчизники! Святкування тої події є ганебним фактом неповаги до народу України.

Полтавський Ініціятивний Комітет НРУ".

ВУГЛЕКОПИ В СССР СТРАЙКУЮТЬ

Москва. — Згідно з повідомленнями совєтської преси, страйкуючі вуглекопи одного з найбільших осередків вугільного видобування в СССР почали повертатися до праці, але тільки після того, як відповідальні власті приобіцяли полагодити їхні вимоги про покращання життєвих обставин. Газета „Правда" повідомила на своїх сторінках про те, що страйк розповсюдився на приблизно 100,000 шахтарів, що спричинило закриття п'ятьох вугільних шахт в сибірському Кузбасі. Вуглекопи пішли на страйк на знак протесту проти порожнечі в крамницях, недостачі одягу і брак мила та інших продуктів щоденного вжитку.

Цей страйк найбільший досі, про котрий писалося в офіційній совєтській пресі, дістав неочікувану допомогу від Ради профспілок, яка доконче хоче змінити поняття робітників про себе, що вони є тільки виконавцями режимних директив. Страйк в Междуреченську почав набирати політичного забарвлення, коли робітники почали вимагати ліквідації централізованого бюрократизму вугільної промисловости, усунення місцевих чиновників, партійних провідників і, взагалі обмеження партійної влади.

Офіційне пресове агентство ТАСС повідомило, що міністерство вугільного промислу пообіцяло шахтарям підвишку платень за працю на нічних змінах, кращу доставу харчових продуктів, більше відпусток, кращі житлові приміщення і посилення заходів для очищення довкілля.

В загальному совєтська преса тепер частіше пише про страйки робітників в СССР, а про цей страйк вуглекопів то і преса, і телебачення висловлюються досить прихильно й мабуть це і є причиною, що уряд так скоро погодився на вимоги робітників. А вже раніше голова совєтських профспілок говорив про те, що пропонується новий закон до одобрення ще в цьому році про законне право страйкувати.

М. ҐОРБАЧОВ ПРОСИТЬ ЗАХІД ПРО ДОПОМОГУ

Париж. — Лідери сімох розвинутих держав вільного світу — Великобританії, Італії, Канади, Франції, Західньої Німеччини, ЗСА і Японії, що зібралися у французькій столиці на традиційну щорічну нараду, були невимовно здивовані листом совєтського генсека Михаїла Ґорбачова, адресованим їм всім, але висланим на ім'я президента Франції Франсуа Міттерана — господаря нинішньої зустрічі.

Ф. Міттеран прочитав колеґам листа генсека, в якому Ґорбачов пропонує державам Заходу і Японії тісне економічне співробітництво зі Совєтським Союзом. „Взаємне співробітництво Сходу і Заходу у вирішенні ґлобальних світових проблем, — пише Ґорбачов, — далеко відстає від нинішнього стану двосторонніх відносин. Подібне становище не може бути виправдане, якщо взяти до уваги значення нашої країни у світовій економіці".

На думку Ґорбачова, „перебудова нерозривно зв'язана з політикою, спрямованою на забезпечення нашої (совєтської) повноцінної участи у світовій економіці. Захід тільки виграє, діставши доступ до такого грандіозного ринку, як Совєтський Союз".

„Велика сімка" позитивно поставилася до листа Ґорбачова. Пресовий секретар Білого Дому Марлин Фіцвотер, висловлюючи точку зору Адміністрації Джорджа Буша, назвав лист „позитивним явищем". Однак на запитання журналістів, чи запросить „велика сімка" Совєтський Союз на наступну зустріч, Фіцвотер нічого не відповів, а лише засміявся і залишив конференційну залю.

Преса західніх країн прямо розцінює лист Ґорбачова як заклик про допомогу. Коментатори вважають, що поки Совєтський Союз не зробить конвертованим свою грошову одиницю — карбованець, тяжко говорити про тісне економічне співробітництво між Заходом і Сходом, на яке настоює Ґорбачов. Журналісти, які добре знають стан совєтської економіки, порівнюють її з економікою країн, що розвиваються, початку 1960-их років". Покищо СССР — один з головних експортерів природної сировини і озброєння. Невідомо, що ще могла б запропонувати на світовому ринку совєтська промисловість. Що стосується совєтського сільського господарства, то воно нагадує безнадійного хворого, який вже ніколи не стане на ноги.

У неділю, 16-го липня, нарада „великої сімки" закінчилася. Було прийнято розширений комунікат, що стосується таких світових проблем, як боротьба з наркотиками, захист довкілля, допомога країнам Третього світу.

У понеділок, 17-го липня, президент Буш відвідав Голляндію перед поворотом до дому.

Відбувся злет новацтва

Учасники злету.

Іст Четен, Н.Й. — В днях від 4-го до 8-го липня ц.р. на пластовій оселі „Вовча Тропа" відбувся новацький злет з нагоди 65-ліття заснування Уладу Пластунів Новаків. Новаками є діти у віці від 6-11 років життя.

Злет нараховував 69 учасників і 13 осіб проводу і виховників. На злет загостили пл. сен. Орест Гаврилюк, голова Головної Пластової Булави, пл. сен. Надя Кулинич, головна булавна новаків, і пл. сен. Ніна Самокіш, голова Виховного сектора при КПС.

Кожний день злету був відмічений іншою темою, а саме 65-ліття УПН, 175-ліття народження Тараса Шевченка, День дружби з Україною і свято Івана Купала, пов'язане з народними звичаями і природою.

Учасники злету здобували місця в конкурсах співу, деклямацій, інсценізацій казок і спортових та тереновнх змагах.

В проводі злету були пл. сен. Людмила Дармограй, комендант підтабору новачок, пл.сен. Петро Дармограй, комендант підтабору новаків, пл. сен. Муся Мочула-Джейкенс, заступниця комендантів, пл.сен. Лев Чировський, бунчужний підтабору новаків, ст.пл. Софійка Зєлик, бунчужна підтабору новачок, і ст. пл. Наталка Дармограй, писар. Виховниками були ст. пл. Оксана Андерсон, ст.пл. Таля Ратич, ст. пл. Марта Кутко, ст. пл. Роман Якубович, ст. пл. Марко Савицький, ст. пл. Роман Геврик і ст. пл. Доріян Юрчук.

Поставлять пам'ятник проф. В. Кубійовичові

Сарсель, Франція. — Для увіковічнення пам'яти проф Володимира Кубійовича, основоположника відновленого в Европі після Другої світової війни Наукового Товариства ім. Шевченка (НТШ) в екзилі, організатора і довголітнього голови наукового осередку НТШ у Сарселі, Франція, та ініціятора і реалізатора найбільшого науково-культурного проєкту української діяспори „Енциклопедії Українознавства" і „Енциклопедії України" представники НТШ-Сарсель і Канадського Інституту Українських Студій (КІУС) в Едмонтоні, зібрані 5-го липня 1989 року на конференції в Сарселі, рішили поставити на могилі, де похований проф. В. Кубійович і кілька його співробітників, відповідний пам'ятник.

Пам'ятник проєкту мистця Омеляна Мазурика (Париж) вже прийнятий і відданий до виконання місцевій французькій фірмі, буде посвячений в четверту річницю смерти Покійного 2-го листопада 1989 року.

Представники НТШ — Сарсель і КІУС, в особах Аркадій Жуковський, Володимир Янів і Атанас Фіґоль та Богдан Кравченко і Данило Гусар-Струк, закликають українське громадянство в цілому світі допомогти датками нашим установам зреалізувати цей задум в пам'ять великого українського вченого і громадянина.

Пожертви слід слати на адресу: Societe Scientifique Sevcenko, 29, rue des Bauves, 95200 Sarcelles (France); tel.: 39-90-05-82.

У СВІТІ

ЯПОНСЬКЕ ПРЕСОВЕ агентство Кіодо Цусін повідомило з Ганою, що у В'єтнамі розбився військовий літак, на покладі якого було не менш як 20 совєтських військових і в'єтнамських урядових чинників. Покликуючись на достовірні джерела, агентство твердить, що всі вони загинули. Ні амбасада СССР у Ганої, ні уряд В'єтнаму не повідомили про летунську катастрофу.

„ЛЮДИ, ОЗБРОЄНІ МИСЛИВСЬКИМИ рушницями, бродять по містах Нагірно-Карабахської області", — повідомило совєтське пресове агентство ТАСС, додаючи, що „банди споруджують барикади на дорогах і порушили автобусне сполучення між Степанакертом, столицею области, та іншими містами". ТАСС нагадує, що недавно на дорозі під Степанакертом знайшли вбитого мотоцикліста-вірменина. Група азербайджанців влаштувала погром у місті Суша, в десяти кілометрах від обласного центру. Згідно з повідомленням ТАСС, з Москви в Нагірний Карабах прибула група чиновників Міністерства внутрішніх справ, яка повинна забезпечити правопорядок. У Нагірному Карабасі все ще зберігається комендантська година, на багатьох підприємствах тривають страйки, розпочаті два місяці тому.

ЯПОНІЯ І СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ прийшли до згоди про спільну розвідку нафтових покладів і видобутку нафти в межах сахалінського шелфа. Про це повідомила газета „Ніхом Кейцай Сімбун", яка висвітлює фінансове і ділове життя країни. Однак представник японського міністерства закордонних справ відмовився коментувати газетну інформацію, сказавши лише, що Японія і СССР ведуть відповідні переговори. Згідно з повідомленням газети, вартість проєкту — 4 біл. дол. Фінансувати його будуть порівну експортно-імпортний банк Японії і Совєтський Союз. Розвідані поклади почнуть експлуатувати від 1994 року і щодня будуть видобувати 90,000 барилок нафти. Вся видобута нафта буде направлятися в Японію.

АФГАНСЬКІ ВЛАСТІ підготовляються до літнього наступу муджагедінів, якого очікують в найближчі тижні або навіть дні. „Це буде для нас довге, гаряче літо, — зауважив міністер закордонних справ Афганістану Абдул Ваків. — Але воно мине. А після цього наступить довга, холодна зима для опозиції". В останні дні муджагедіни активізували ракетні удари по Кабулю. Ряд співробітників американської Адміністрації, в тому новопризначений представник ЗСА у справах Афганістану в ранзі амбасадора Пітер Томсон, виступили з рішучими заявами на підтримку муджагедінів. Американська Адміністрація підкреслила, що політика ЗСА щодо Афганістану не буде переглянута до закінчення наступаючого сезону боїв. Абдул Вакуль заявив на це, що політика Вашінгтону „нелюдська": „Поки вони її переглядають, у Кабулі, Джелялябаді та інших містах будуть і далі гинути люди".

СІМ АМЕРИКАНСЬКИХ ВОЯКІВ були поранені, коли вони йшли вулицями містечка Ля-Сейба в Гондурасі. За словами очевидців, хтось кинув в американських вояків саморобну ґранату. У Вашінґтоні пресовий секретар одного з відділів Пентаґону майор Кеті Вуд сказала журналістам, що покищо невідомо, наскільки тяжкі рани дістали вояки. Вона сказала, що ці вояки перебувають на військово-повітряній базі Сото Сана у центральній частині Гондурасу. В Ля-Сейбі вони знаходилися у зв'язку з маневрами. Замах на американських вояків — не перший у цьому році. 1-го лютого приблизно така ж ґраната була кинена в американців, але, на щастя, тоді обійшлося без жертв.

МОСКОВСЬКИЙ КОРЕСПОНДЕНТ газети „Ню Йорк Таймс" Билл Келлер повідомив, що перший секретар Ленінградського обкому партії Юрій Соловйов відправлений на пенсію. На його місце призначений Борис Ґідаспов. Усунення 63-річного Ю. Соловйова і заміна його 56-річним Б.Ґідасповим відбулася у присутности генсека Михаїла Ґорбачова, який був у Ленінграді і брав участь у засіданні бюра обкому. Келлер повідомляє, що Соловйов змушений був „піти на пенсію" під тиском Ґорбачова. Совєтська телевізія показала засідання, на якому було оголошено про зміну ленінградського партійного керівництва. За словами Келлера, Соловйов сидів з камінним обличчям позаду генсека, коли Ґорбачов говорив про недоліки в роботі ленінградської партійної організації. Соловйов був серед ленінградських партійних босів, які потерпіли поразку у виборах на з'їзд народних депутатів, що відбулися у березні цього року.

УІА вшанує С. Гординського і Л. Крушельницьку

Ню Йорк, Н.Й. — Рік 1989 є присвячений українській мові. В цьому році також відзначаємо 175-ту річницю з дня народження Тараса Шевченка та нову хвилю культурного відродження, яка сколихнула українським народом на рідних землях і в діяспорі. Віддзеркалюючи ці надійні події та пам'ятаючи пророчі слова Великого Кобзаря: „Я на сторожі коло їх поставлю слово", Дирекція Українського Інституту Америки вирішила вшанувати цього року двох визначних діячів української культури, Святослава Гординського і Ліду Крушельницьку.

Святослав Гординський, визначний український поет, мистець, мистецтвознавець, перекладач та науковець, втішається загальним признанням цілої української громади в діяспорі та на рідних землях, як також у міжнародних мистецьких колах як один із чолових авторитетів українського мистецтва і культури.

Ліда Крушельницька, загальновідома артистка українських сцен та співосновник Театральної Студії незабутніх Йосипа Гірняка і Олімпії Добровольської, вже понад 20 років продовжує почату ними працю культивування театрального мистецтва та слова у своїй Студії Мистецького Слова.

Дирекція УІА уважає, що цей вибір найкраще віддзеркалить сучасний дух України і діяспори.

Вручення пропам'ятних грамот відбудеться на традиційному річному бенкеті УІА „Українці Року" 12-го листопада, 1989 року о год. 12:30 в готелі Пляза, одній із найкращих гостинниць Ню Йорку.

У програмі святкого бенкету прийняття з коктейлями, обід, короткі привітальні слова та незвичайна музична програма.

Дирекція Інституту щиро сподівається, що наше громадянство візьме численну участь у цьому святі вшанування наших визначних діячів культури.

За дальшими інформаціями слід звертатись на число тел.: (212) 288-8660.

В АМЕРИЦІ

КРАЙОВА АСОЦІЯЦІЯ для поліпшення становища негрів на своїй річній конвенції в Дітройті зробила цікавий жест замирення в сторону пастора Джессі Джексона, який роками тяжко змагається за те, щоби бути прийнятим в кола огрупувань, що змагаються за громадські права негрів. Ця найстарша і найбільша негритянська організація вирішила надати Дж. Джексонові свою найвищу нагороду ім. Спінґарна, котру попередніми роками отримали такі визначні мужі, як д-р Мартін Л. Кінґ, поет Джеймс Велдон Джансон, сенатор Едвард Брук, колишній президент Ради Манґеттену Персі Саттон і артист Билл Косбі. Цей жест є символом загального одобрення Дж. Джексона цією організацією, члени якої довгими роками його критикували уважаючи, що він амбіціонер і політичний опортуніст.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ останніми днями перевела для своїх членів короткий семінар про сьогоднішнє мистецтво, і саме цим дала до зрозуміння Крайовій фундації гуманітарних наук, що фонди для її потреб будуть набагато зменшені, якщо вона дальше буде підтримувати і наділяти стипендіями тих, які за громадські гроші творять образливу макулятуру. Була ще й спроба зовсім елімінувате бюджет фундації, але перепала. Все ж таки настанова Палати Репрезентантів у цій справі залишилася сильною, і коли фундація не зробить заходів в цій справі, то може натрапити на поважні фінансові клопоти.

ДЕМОКРАТИ В КОМІСІЇ засобів і способів в Палаті Репрезентантів стараються зменшити додатковий податок для старших віком громадян, які платять обезпечення проти затяглих недуг. Ця справа набирає чим раз більшого розголосу в країні, бо є дуже спірною і не тільки з уваги на нарікання старших віком громадян країни, але й тому, що вона починає набирати сильного політично-партійного забарвлення. Демократи в цьому випадку побоюються, щоби не стати жертовним козлом республіканців, які пропонували відкласти на один рік плачення цього додаткового податку, але демократи голосами 25 до 11 відкинули їхню пропозицію.

УКРАЇНЦІ Є ЧЛЕНАМИ КАНАДСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ

Оттава (ОУПС). — 23-го червня ц.р. відбулося перше конститутивне зібрання президії Канадської Федерації громадянства, що недавно відбула свої загальні збори у Ванкувері, Б.К. Президенткою федерації обрано суддю Івон Керр, а одним із віцепрезидентів — українця проф. Ярослава Маркізу з Монтреалю.

В склад Управи ввійшли з українців: П. Михайлишин із Лейкгед та д-р Галина Семенюк із Дундас, Онт. До постійних комітетів вибрано: д-ра С. Радчука із Вінніпеґу (конституція), д-ра Яр. Рудницького із Монтреалю (людські права) й д-р Г. Семенюк із Дундас (іміґрація). З уваги на важливість комітету багатокультурности запрошено проф. Яр. Рудницького бути теж дорадником у цьому комітеті. Його ж затверджено, як першого українця, почесним членом федерації. Наступне зібрання цієї всеканадської організації рішено відбути в Лейкгеді, Онт. в 1990 році.

У СЕНАТІ ЗАКІНЧИЛИСЯ ДЕБАТИ над переглядом іміґраційних законів. Ціллю цього, за останніх 65 років, першого перегляду є намагання встановити загальні межі законної іміґрації та збільшити квоту еміґрантів до ЗСА із країн Західньої Европи. В основному проголосовано законопроєкт, який мав на меті обмежити число законних іміґрантів до 600,000 на кожний із наступних трьох років, але до нього додано ще додатково візи для вправних професіоналістів, що на них чекає праця в ЗСА навіть якщо вони тут не мають рідні, а також забезпечено, що число іміґрантів, які не мають рідні, не може бути нижчим, як 216,000, межа яку встановлено ще 1988 року. Проголосовано також і поправку, яка забезпечить мінімальну кількість в'їздових віз для дальших членів родин теперішніх американських громадян. Тепер цей законопроєкт має бути переданий до розгляду і голосування Палати Репрезентантів, де минулого року подібні спроби Сенату загинули безслідно.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)
Subscription 1 year $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00 UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"
Second Class Postage paid at Jersey City N J

Хаос в Польщі

Понад тисячолітня історія Польщі таки цікава, включно з епохою, коли ще не було поляків, а були лехіти, включно з леґендами про Пяста, контроверсійною добою Ягайлонів, їхнім забріханим „за нашу і вашу свободу", упадком шляхеччини, розподілами, безславним періодом 1919-1939 років мартирологією за німецької окупації, патологічною ненавистю до українців, жертвою якої впала Лемківщина, і всіма іншими перипетіями, які скриті в архівах, що їх не встигли знищити німці. Але теперішня ситуація в Польщі така замотана й різноґранна своїми потенціяльними можливостями, що й найкращі західні коментатори взаємно собі заперечують. Бо це не абияка диковина, що надзвичайна перемога польської робітничої організації „Солідарність" у перших від кінця Другої світової війни свобідних виборах — 8-го червня ц. р. — поставила переможців у ситуацію, якої ніхто з діячів тієї організації не сподівався і не передбачував.

У нижчій палаті парляменту, соймі, дістала „Солідарність" всі до одного призначені для некомуністів 161 мандат, на 100 сенатських місць вона здобула 99. Користаючи з права скреслювати виборчої листи кандидатів, польські виборці повикреслювали всіх найвищих партійних достойників. Це був такий яскравий показ ненависти всього польського суспільства до комуністичного режиму, що самі лідери „Солідарности" з Лєхом Валенсою у проводі — збентежилися і налякалися. Бо воно наче автоматично запахло загрозою совєтської збройної інтервенції або проголошенням знову вийняткового стану, як це було у грудні 1981 року. Розсудливий лідер „Солідарности" Лєх Валенса радив своїм землякам голосувати на деяких поміркованих комуністів. Вони його не послухали й скреслили навіть міністра внутрішніх справ, генерала Чеслава Кіщака, який договорювався був в імені уряду і партії з представниками „Солідарности". Це поставило президента Польщі і генерального секретаря компартії генерала Войцєха Ярузельського у дуже незручну ситуацію, бож було всім ясно, що польський народ висловив комуно-партійній системі з його урядом повне недовір'я. Ярузельський подався на димісію, як президент, бажаючи зберегти за собою пост генерального секретаря партії і коменданта збройних сил. Центральний комітет партії просив його відкликати резиґнацію і коли писані ці рядки, рішення ще не було. Гадають, що те рішення западе щойно після відвідини у Польщі президента Джорджа Буша. Насправді його відвідини у Польщі й Мадярщині мали, очевидно, скріпити тамошній волелюбний рух. Але Буш теж не хоче хаосу у Польщі. Ані Польща, ані Мадярщина ще не дозріли до офіційного скасування комуністичної системи. Боїться хаосу й Лєх Валенса, що має клопіт з політично примітивними своїми земляками, які ненавидять Москву й комунізм і хотіли б їх позбутися без уваги на реальні обставини. Але президент З'єднаних Стейтів і його дорадники не є примітивами, що керуються почуваннями. Перед від'їздом до Польщі Буш дав ще у Вашінґтоні інтерв'ю представникові органу „Солідарности" „Газети Виборчей". У тому інтерв'ю Буш апелював до Москви, щоб вона відкликала з Польщі все ще стаціонованих там 40,000 совєтських вояків. Буш арґументував правильно: ані Польща, ані будь-котра західня країна не загрожує Совєтському Союзові — то навіщо тримати там 40,000 війська, яке тільки дратує народ і не є стабілізаційним чинником, бо перешкоджує стабілізації власними польськими політичними чинниками. Ясно, що Ґорбачов на той апель Буша ще не відповів, зате появилася в американських засобах масової інформації вістка, що Валенса має поїхати до Москви на розмову з Ґорбачовим.

Внутрішня ситуація у Польщі страшенно заплутана. Ярузельський запропонував, щоб на його місце вибрати на президента генерала Чеслава Кіщака, який своїм посередництвом між партією-урядом та „Солідарністю" доказав, що він прихильний свободолюбному рухові, але й льояльний супроти Ярузельського, як президента і головного коменданта військ та партійного ґенсекретаря. Ще перед своїм зреченням Ярузельський запропонував Валенсі, щоб він сам, чи делеґати „Солідарности", вступили до уряду, створивши коаліцію з компартією. Хай, мовляв, це буде стабілізація на переходовий час до нових виборів за п'ять років, а тоді — можливо — компартія виречеться своєї суприматії. Проте лідери „Солідарности" відмовилися, арґументуючи правильно, що коли відповідальність за все державне життя ще несе компартія і коли військо і поліція є в руках партії, то непартійні члени парляменту можуть вести льояльну опозицію і підтримувати сприйнятливі постанови уряду, але не можуть брати на себе співвідповідальности.

Омелян Твардовський

ПАМ'ЯТЬ НЕ ВМРЕ, НЕ ПОЛЯЖЕ?

Наприкінці минулого 1988 року, коли весь український народ закінчував відзначувати 1000-річчя Християнства, в селі Вишневому Києво-Святошинського району в Україні відзначили пам'ять загиблих жертв чорнобильської атомової катастрофи. Серед тих, хто відзначував цю найновішу трагедію українського народу, спричинену червоним російським окупаційним режимом, були й матері загиблих пожежників Ірина Кибенюк, Наталія Правик, Тетяна Ігнатенко і Любов Титенок.

У київському місячному спортовому журналі „Старт з грудня 1988 року появилася рецензія кореспондента Сергія Онупрієнка, в якій автор під заголовком „Гіркий присмак полину" поміж рядками про це сумне відзначення обережно подав деякі деталі рятувальної акції пожежників, що загинули в наслідок цієї нуклеарної катастрофи.

Онупрієнко пише: „...В моїй уяві постає давно бачене фото, яке обійшло весь світ: притиснуті до скронів пальці, поголена голова, скупі чоловічі сльози... Він. Відразу після лікарні, на кладовищі, де лежать загиблі на четвертому бльоці товариші. Тієї мирної весняної української ночі на березі Прип'яті не забути людям. Саме тієї теплої й тихої ночі сталася чорнобильська трагедія. Першим через сто секунд прибув по тривозі на атомну черговий вартовий на чолі з молодим лейтенантом Володимиром Правиком. Він і кинув свій загін на дах палаючої машинової залі, де знаходилися турбіни й звідки йшли каблі високовольтних ліній, які від вогню могли перетворитися на бікфордові шнури. Через кілька хвилин прийшов на допомогу Правикові вартовий його бойового друга Віктора Кибенка. Першими в світі зробили ці пожежники крок в атомове полум'я...

Тоді ще майор Телятників примчав сюди через двадцять хвилин після аварії, у чому був — легкій тенісці з короткими рукавами. Потім він напише: „Зруйноване апаратне відділення. Горить покриття бльоку на висоті 12,5 до 71,5 метрів. По зовнішній драбині я піднявся на дах машинової залі... „Далі Телятников узяв керівництво в свої руки. Віктор Кибенюк допомагав гасити вогонь, піддержував товаришів, кріпив драбини. Люди чаділи від їдкого диму, чоботи вгрузали в киплячий бітум... Сили залишили Правика й Кибенка. Вибули з боротьби, підкошені радіяцією, Володимир Тишура й Микола Ващук. Унизу — ще кілька чоловік...

Раптом пожежники побачили білі шматки графіту, безладно розкидані по даху. Навколо них усе горіло й топилося. Телятников кинувся до машинового відділення. Тут — нова небезпека: вогонь насувався на ємкість з тоннами оливи, де знаходилася кабельна шахта, зв'язана з агрегатами станцій. Як важко було подолати цю вогненну стихію! Але хлопці перемогли. Після ліквідації пожежі 28 чоловік відправили на лікування до Москви. Згодом надійшло повідомлення — В. Кибенюк, В. Правик, Л. Телятников, М. Ващук, В. Тишура, В. Ігнатенко і М. Титенюк нагороджені орденами... З цієї сімки залишився в живих лише Леонід Телятников..."

Далі Онупрієнко подає розповідь підполковника з Чорнобиля Георгія Нагаєвського. „... Перший натиск пошкодженого реактора вдалося зламати, накидавши на нього тисячі тонн піску, свинцю, закривши надійною „ковдрою" всі лазівки радіяції. Та насувалася інша біда. Підмурок реактора на певному етапі міг не витримати величезної ваги — деформуватися, осісти. А внизу — вода. Розпечений реактор, торкнувшись рідини, перетворив би її на водень і кисень. Стався б вибух. Тож пожежникам необхідно було випомпувати 72 тисячі кубометрів води, проклавши в зону викиду радіонуклідів рукав завдовжки близько кілометра — до басейну з відстійниками для відходів Атомової Електричної Станції й встановивши там насосні станції. Крім того, розвернутися під самим реактором за сім хвилин — втричі скоріше за доаварійну норму! Пролунала команда: „Добровольцям вийти зі строю!" — і крок уперед зробили всі. На реактор пішли з Нагаєвським четверо: Сергій Бовт, Михайло Дяченко, Петро Войцехівський і Микола Павленко. 18 годин тривав для Нагаєвського та його товаришів цей бій. „Важку" воду випомпували."

Всі вони були нагороджені. Г. Нагаєвський разом з Л. Телятниковим одержали найвищу фльорентійську відзнаку — медалю інституту святого Мартіна, яку раз на рік присуджують тим у світі, хто визволив з біди людей. На медалі зображено воїна, який, повертаючись з битви, бачить край шляху стомленого подорожнього й подає йому руку допомоги.

І закінчив цю свою рецензію Онупрієнко такими словами: „Гірким присмаком полину відлунює в серцях (присутніх мамів жертв катастрофи). Тому й сльози в їх очах. Це ж їхні сини, перетнувши шлях пекельному атомовому полум'ю, врятували нас і застерігають усіх людей світу.

Зворушені зустрічю з рідними загиблих і пожежники з Гамбурґа, Західня Німеччина, — Максиміліян Пухнер і Вольфганг Штайн, які передали 26 тисяч західньонімецьких марок сім'ям потерпілих... Віднині меморіял пожежників — героїв Чорнобиля стане традиційним. Довго не розходилися після його закриття учасники та глядачі. Бачу, як повільно йде поруч спортового поля Л. Телятников, тримаючи за рученята своїх маленьких синів. Недаремно ж він привів їх сюди — хай дивляться, через багато років зрозуміють — навіщо... Пам'ять, пам'ять..." закінчив свою рецензію Онупрієнко.

Микола Бараболяк

З ПОЛІТИЧНОЮ ДІЙСНІСТЮ СТРІЧАЮЧИСЬ...

В останньому виданні журналу, присвяченому питанням зовнішньої політики, „Форейн Афферс" (літо 1989) появилась небувала стаття. А незвичайна вона тим, що її співавтори — три визначні політики: колишній президент Франції, тепер голова комітету зовнішніх справ Франції — Валєрій Жіскар д'Естен, колишній прем'єр-міністер Японії — Ясуґіро Накасоне, і, врешті, „ґуру" американської зовнішньої політики Генрі Кіссінджер.

Не можна собі уявити, що ці три відомі державні мужі так собі сіли за стіл і написали статтю. Кіссінджер є президентом корпорації, яка займається професійно дораджуванням урядам держав. Не писали теж так собі, „від руки" і два інші автори. Ця стаття — це еляборат багатьох мозків, і тому годі не звернути на неї особливої уваги. Заголовок статті — „Відносини Схід-Захід", але зосереджується вона, властиво, на евалюації політики Ґорбачова і його особи.

Автори вважають, що політика Ґорбачова вказує на зовсім новий підхід Совєтського Союзу до питань зовнішньої політики та початок нової ери у стосунках Схід-Захід. Помилкою є — вони впевнюють — підходити до ґорбачовщини як до зміни в особі лідера. Зміни, на думку авторів, є основні, серйозні, з познаками на тривалість. Не можна, одначе, надіятись, що зміни можуть бути здійснені через рік. Вони мусять вводитись поступово, спроквола і систематично. Тож і відношення між Сходом і Заходом мусить будуватись „цеглина за цеглиною".

В основу своїх міркувань автори поклали загально відоме припущення, що зміни совєтської системи є результатом економічної кризи, а не наслідком зміни на пості лідера. Відпруження на фронті Схід-Захід, яке зачалось 1985 року, інше ніж попередні детанти. Та особа Ґорбачова грає теж не абияку роль. „В особі Михаїла Ґорбачова — цитую — Совєтський Союз дістав надзвичайного лідера, зовсім іншого від його попередника. Своїм особистим стилем і чаром він схопив реформи живіше і більш систематично, чим котрий-небудь із його попередників. Ми, одначе, переконані, що потребу і напрям його реформ зумовлюють об'єктивні конечності, перед якими стоїть Совєтський Союз. Отже, якщо б навіть Ґорбачов мусів залишити пост, ці реальні конечності, правдоподібно, втримають напрям і курс його реформ, хоч і повільнішому темпі, і не в такому жвавому стилі. Кожний совєтський лідер мусітиме намагатись привести до життя економіку і перебороти існуючу соціяльну кволість. Розвиток подій, а зокрема насадження в Европі американських нуклеарних ракет середнього засягу, наростаюча криза у Польщі, конфлікт із Китаєм, холодне відношення Японії, катастрофа в Афганістані, скомбіновані разом, мусіли довести до переоцінки совєтської політики".

Але певности, який оборот візьмуть події, мати не можна. Щоб прискорити здійснення аспірацій підсовєтського люду, особливо, його сподівання на піднесення стандарту щоденного життя, може прийти до зміцнення центральної влади, замість децентралізації, що конечне для піднесення економіки. Це могло б знівечити пляни Ґорбачова. Та як би не було, все вказує на те, що Ґорбачову буде дана нагода здійснювати його реформи. Його шанс в тому, що дотеперішній провід утратив самопевність та віру, якщо дотеперішня система все ж таки може вибрести з халепи, і хоч трохи „наздіґнати" капіталізм. Тому дотеперішним „великим" Кремля не залишаться ніщо інше, як йти з Ґорбачовим. Гласність дала нагоду критикувати, що є наче кляпою безпеки. Вона дає консерватистам можливість лаяти, що, мовляв, перестройка йде задалеко, інтеліґенції докоряти, що не досить далеко, а в результаті існує можливість просувати реформи, хоч дуже обережно.

Проводові було дуже важко погодитися з настановою Ґорбачова, що совєтська зовнішня політика є і мусить бути детермінована домашньою політикою, але „яструби" з тим уже погодились, і це облегшує Ґорбачову його завдання. У висліді готовість іти на далекойдучі обмеження у зброєннях, що збуджує великі симпатії до Ґорбачова в країнах НАТО, а головно в Німеччині. В тому деяка небезпека для Заходу. Захід мусить вчитися, як торгувати з Ґорбачовом, який є майстром у воюванні психологією.

Автори дають політикам цілу низку рекомендацій, як поступати з Ґорбачовом у різних сферах політики, в економічних взаєминах, а в обмеженнях зброєнь зокрема. Нас можуть цікавити вказівки стосовно сателіт-

(Закінчення на стор. 3)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує Лев Яцкевич

Свічада фантазії

Одна з найновіших віток літератури — це наукова фантастика, яка з'явилася несподівано та несміливо на небосклоні Европи у XX сторіччі. Таку щонайменше думку заступає видатний англійський письменник Браєн Елдісс у своїй історії наукової фантастики п. з. „Трильйон років розваги", яка нещодавно появилася на книгарських полицях.

Б. Елдісс — видатний англійський письменник наукової фантастики, автор таких клясичних творів, як „Зоряний корабель" (1959), „Довге пополудне на землі" (1962), „Сивобородий" (1964) та трилогія „Гелліконія" (1976). Він по смерті популярного та видатного англійського письменника д-ра Артура Кларка вважається чоловим письменником наукової фантастики в Англії та, одночасно, дійсним членом її літературного естаблішменту.

Тому не слід дивуватися, що його історія наукової фантастики була прийнята серед літераторів та багатомільйонової громади її поклонників та ентузіястів з неприхованою увагою і пошаною. У висліді повені похвал та прихильних коментарів наукова фантастика була офіційно прийнята як рівновартна ділянка літератури до програм середніх шкіл та університетів, з уваги на те, що наукова фантастика становить вже сьогодні частку мрій і дійсности нашого щоденного життя у виді космічних полетів НАСА, дитячих іграшок, космічних кораблів та „картунів" (сатир), сповнених фантастичних пригод, що проходять на інших плянетах під іншими зорями та в іншому часі. Продаж книжок жанру наукової фантастики збільшився багатократно в останніх роках, не зважаючи на те, що цей жанр літератури, вийшов відносно недавно з маленьких книгарських комірчин та прилавків.

У противагу до загального погляду ентузіястів наукової фантастики в ЗСА, що її засновником вважають Ґуґо Ґернсбека, редактора журналу „Надзвичайні оповідання", Браєн Елдісс вважає її творцем Мері Шеллі, авторку повістей „Франкенштайн" (1818) та „Остання людина" (1826) які на його думку, вміщають уперше ідеї наукової зміни, яка, як він вважає, становить сутність наукової фантастики.

Велике число давніх сатир, вигадок та фантазій, таких, як наприклад, „Правдива історія" Лукіяна Самосати з другого сторіччя по Хр. вміщають тут і там деякі елементи, які пізніше були включені до творчости наукової фантастики, але вони, на жаль існували у незмінному світі, в якому наука не могла ні в чому змінити життя людини.

Ця зміна прийшла щойно з розвитком Індустріяльної Революції, а наукова фантастика була її характеристичним літературним паростком. Історія розвитку тієї вітки літератури в XIX столітті позначена появами низки нових, ориґінальних творів Едвара Алана По, Джеймса О'Браєна, Конан Артура Дойла, Жюля Верна та цілої низки менших світил, що промінювали до пізньої Вікторіянської доби.

Окремий розділ, присвячений Г. Г. Веллзові, авторові таких клясиків наукової фантастики, як „Війна світів" (1890) та „Машина часу" (1895). Він згадує також з великим признанням про Євгенія Зам'ятина, автора повісті „Ми", Елдеса Гакслі, автора „Нового сміливого світу" та Олефа Степледона, твори яких стали важливі етапи розвитку наукової фантастики.

На жаль, цього він не може сказати про повінь американських примітивних журналів наукової фантастики, т. зв. журналів „Полп", єдиною заслугою яких було винайдення родової назви „наукової фантастики".

Ситуація змінилася докорінно щойно з появою Джана Кемпбелла, мол., редактора журналів „Приголомшливих оповідань" та Аналогу (1938-71), в яких він поєднав сенсацію науково-фантастичного жанру з красою літературного стилю, та в той спосіб підніс не тільки літературний рівень наукової фантастики американських журналів, але зумів також підшукати та вишколити цілий ряд початкуючих письменників цього жанру, таких як Роберт Гайлайнн, А. Ван Воґта, Ісаак Асімов. Ця революційна літературна синтеза та небуденний талант однієї людини започаткували ренесанс наукової фантастики в Америці та зробили її центром цієї нової вітки літератури.

Під сучасну пору в ЗСА нараховують понад 5 мільйонів ентузіястів наукової фантастики, зорганізованих у клюбах, які щороку влаштовують конвенції, на яких відзначають найкращі твори з ділянки наукової фантастики нагородою „Ґуґа", що, до речі, є ім'ям символічного творця наукової фантастики в ЗСА Ґуґо Ґенсберґа та є відповідником фільмової нагороди „Оскара" за найкращі твори — свічада фантазії.

Хотілося б ще кількома словами згадати про українську творчість наукової фантастики та її внесок у світову скарбницю літератури. Ось вони у хронологічним порядку: Володимир Винниченко („Соняшна машина"), Ю. Смолич („Прекрасні катастрофи"), В. Владко („Арґонавти всесвіту"), М. Романовська („Загнуздані хмари", „На верхів'ях холоду"), В. Бережний („В зоряні світи"), О. Бердник („Шляхи титанів",

(Закінчення на стор. 3)

Володимир Жила

З ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

Петро Романишин, „Студії до історії Української Католицької Церкви в Німеччині", Збірник Заходознавства, том XV (13), Українська Вільна Академія Наук, Вінніпеґ, 1988, ст.212, ціна 20 дол.

Нещодавно в серії заходознавства Української Вільної Академії Наук в Канаді вийшла праця о. Петра Романишина „Студії до історії Української Католицької Церкви в Німеччині". Ця книжка є своєрідним продовженням його праці „Українська Католицька Церква Візантійського Слов'янського обряду в Німеччині до 1945 р.", що появилася в Мюнхені 1978 року. Отже, маємо поширене видання, в якому автор використав і узагальнив досить великий історичний матеріял, звернувшись до ширших джерел, критично переосмисливши свої попередні прикінцеві висновки.

Рецензована книжка, коли їй уважно приглянутися, в деяких відношеннях, є вдалою комбінацією наукових студій предмета з особистими спогадами автора, який був одним з місіонерів на цьому терені. Таким чином, вона сприяє не лише обговоренню й оціненню історичного матеріялу, а його поглибленню.

Сама ж система опрацювання, що її пропонує о.П.Романишин має ще ту добру прикмету, що розвиває у читача почуття історизму й захоплення минулим. Адже автор розглядає окремі історичні події в зв'язку з конкретними умовами їх виникнення й чітко їх аналізує.

Побудована ця праця за таким принципом: після загального огляду здобутків терену з історичного погляду, йдуть розділи про окремі чільніші церковно-адміністрційні осередки в Німеччині, про одиноке засідання Консисторії апостольської візитатури для українців у Німеччині та про працю загального й наукового характеру апостольського візитатора о. д-ра Петра Вергуна. Завершується книжка підсумковими розділами українською, англійською і німецькою мовами.

Книжка в цілому має струнку композицію, побудовану на тривких основах, продуманих до кінця. При уважному її читанні складається добра можливість краще пізнати структуру й характер організації українського релігійного життя в Німеччині в найскладніший і найсуперечніший період його розвитку. У ній автор об'єктивно оцінює також працю багатьох тогочасних священиків старшого й молодшого поколінь.

Треба звернути увагу теж на розмаїтість матеріялу й уміння о.П.Романишина відповідно його віддзеркалити й показати, що в українських церковних станицях на чужині дилетантизму не було, а навпаки, Українська Церква була справжнім дипломатичним представництвом України. Добре обговорено в книзі потребу розумних, здібних і тактовних священиків, що є одною з найосновніших передумов успіху в праці „серед своїх і чужих". На думку о.П.Романишина, наш священик на чужині повинен бути пастирем для всіх українців.

Дуже цінними є розділи, присвячені праці о. д-ра П.Вергуна. У них розглянуто основні ознаки його вміння управляти українським релігійним життям в Німеччині, як також його наукову працю. Ці питання висвітлено ґрунтовно, зі знанням справи. До німецької столиці о.П.Вергун прибув у листопаді 1927 р. Спочатку виконував тут священичі обов'язки й працював науково при катедрі церковної історії Берлінського університету. По своїй природі він був жартівливий, а водночас точний і обов'язковий. Мав широкі зв'язки з німецькими високими католицькими колами, де втішався пошаною і любов'ю. Його знали майже в кожному німецькому монастирі й духовній семінарії. Усюди своїми науковими викладами й доповідями, пропаґував він унійну справу, здобуваючи прихильників для Української Католицької Церкви, українського обряду й українського народу. „До сьогодні, — як пише о.П.Романишин, — німецьке католицьке духовенство гордиться ним, бо змаг до єдности Христової Церкви о.Петро Вергун засвідчив мучеництвом". Він ніколи не шукав підтримки з боку держави чи будь-якої партії. Політиком він не був, зате всюди проявляв ознаки щирого українського патріотизму. З ним підтримували зв'язки усі українські політичні провідники, до нього горнулися і його любили українські студенти. **За добру працю для Української Церкви на чужині, Папа Пій XII в 1937 р. найменував його „домашнім прелатом Його Святости".** Він пильно дбав про майбутні священичі покликання, фінансував українських теологів в університетах Праги, Відня, Падерборну й Ґрацу. Не залишав без допомоги й світських студентів. Сумлінним у виконанні своїх завдань і обов'язків залишився до кінця свого життя, „поки Господь не покликав його на тернисту дорогу мучеництва". Залишив він нам дванадцять пастирських листів-послань, з того два німецькою мовою. Послання його глибокі змістом і вірою торкаються нашого релігійного життя; вони його роз'яснюють і поглиблюють. Позитивною рисою цих послань є насамперед синтетичність викладу й загальна тенденція до розкриття релігійно-етичних особливостей нашої віри. У них багато також суб'єктивних елементів, які різко відрізняють їх від подібних послань інших духовників. Характеристичними ознаками його німецьких наукових розвідок є висока ерудиція та глибоко переконлива форма доказів. У документальній частині рецензованої книжки передруковано три його історично-релігійні розвідки: „Історія унії у Візантії і південно-східній Европі", „Історія унії на східньослов'янських територіях" і „Східні обряди й церковні громади". Ці праці є незаперечним доказом його вчености. Їх він здійснив не шляхом простого переймання уже готових положень та методів, а виконав творчо, в результаті чого виробив власну, багато в чому ориґінальну систему. Його наукова праця разом з релігійною посвятою і мучеництвом піднесли його на вершини передової репрезентації українства за кордоном і то не тільки в галузі релігійного життя, але також в галузі культури й науки.

У книзі дуже цікаво розроблено питання сезонової еміґрації, постійного поселення й духовної опіки. Немає сумніву, що зміна місця замешкання завжди справлятиме людині трудноці, зокрема коли вона переселюється в чуже середовище, де говорять іншою мовою, панують чужі звичаї та де нема рідної церкви. Так малися справи з українськими поселенцями в Боснії, ЗСА, Канаді, Арґентині, Бразилії, Австралії та в европейських країнах: в Німеччині (Прусах), у Франції тощо. Тут заслужене місце здобула собі Українська Католицька Церква в ділянці сезонової еміґрації. На самих початках провід Церкви був проти поселенчої еміґрації, бо вона вела до втрати прадідної землі й її переходу в руки національно-чужого

(Закінчення на стор. 3)

Гарний почин українських студентів

Український Студентський Клюб Брок університету в Ст. Катеринс, Онтаріо, під протекторатом відділу КУК, беручи до уваги важливість справи, провів у цьому році тринадцятий вже баль Української Королеви Ніягарського півострова. Підготовчий комітет балю під головством М. Бабія, доклав усіх старань, щоби програма цієї імпрези була під кожним оглядом владою. З цією ціллю запрошено з Торонто представників КУК і Українсько-Канадського Дослідчого і Документального Центру д-ра Остапа Винницького і ред. Василя Дідюка.

Баль Української Королеви відбувся 11-го березня в Українському чорноморському Домі в Ст. Кетеринс з участю представників організацій, гостей і чисельної молоді. Господарями вечора були: Л. Конит і Т. Кубов, які в українській і англійській (на зміну) мовах проводили програмою вечора. Відповідальними за вибрання кандидаток і суддів-жюрі були Л. Дмитерко, Т. Ткачук і Т. Кубов.

Кандидатками на „королівський престіл" були: Леся Стангрет, Наталя Тодорук і Мишель Трус, які перед остаточним рішенням жюрі виступили перед учасниками, щоб вони мали свою думку, котра з кандидаток має „панувати" цілий рік на Ніягарському півострові. До „строгого" жюрі належали: колишній посол федерального парляменту АНдрій Вітер, Галя Кучмій і Роман Цьоба.

Представлені Галею Кучмій кандидатки відчитали і у вільній формі говорили на теми: Леся Стангрет, — „Українська мова", Наталя Тодорук — „Українці в Канаді" і Мишель Трус — „Про українців і їх завдання в Канаді". Всі три кандидатки говорили українською і англійкою мовами. Справедливі судді-жюрі з трьох гарних обрали „одну найгарнішу" Лесю Стангрет королевою, а Наталю Тодорук і Мишель Трус княгинями. Таке рішення знайшло щире признання оваційними оплесками учасників.

Після цього прийшла черга на Королеву 1988 року. Петрусю Савчук, яка мала передати своєм „королівство разом з короною" новій королеві. Це вона, представлена Богданною Доліш ною-Тисовською — королевою 1977 року зробила, правда з „жалем", підкреслюючи свою працю і гідну репрезентацію української громади, і ґратулюючи новій королеві, передала їй корону і всю „владу". Зворушена Леся Стангрет подякувала за вирізнення і вибір, й обіцяла в міру своїх можливостей працювати для української громади. А далі були квіти, поцілунки, ґратуляції й побажання...

По закінченні церемонії і „королівської інсталяції" з словом привіту і гратуляцій виступив д-р Остап Винницький, який подякував Студентському Клюбові за такий гарний почин для УКДДЦ. На тему „Наших завдань в Канаді, оборони доброго імени українців, української правди і завдань молоді говорив ред. Василь Дідюк, поставивши почин української студентської молоді Ніяґарського півострава, як не тільки гарний, але й корисний приклад. Народ, що має таку молодь, буде жити вічно, бо козацькому роду нема переводу.

Із словом до української молоді та студентів виступив колишній посол Андрій Вітер, наводячи ряд прикладів, що можна б зробити для української справи на державних становищах. Потім закликав, щоб наші студенти включалися і в політичне життя країни, журналістику, радіо телебачення. На кінець з словами подяки всім, що так чи інакше причинилися до суспільного проведення балю і вибору нової королеви, дякував також гостям за їхню участь „український війт" — голова відділу КУК в Ст. Кетеринс, адвокат Богдан Долішний.

Програму балю закрила голова українського студентського клюбу Лариса Дмитерко гарним кінцевим словом подяки і вдоволення. Програма пройшла під кожним оглядом успішно. Атмосфера цілої імпрези була знаменитою, що впровадила нашу українську молодь і студентів, які допомагали у її підготові, а ними, як сказала голова Лариса Дмитерко були: М. Грицак, Г. Шует, Г. Лапко, Л. Козуб, Т. Підвинські, Л. Підворбецький, Г. Заяць, С. Тодорук, О. Ткачук, А. Бурак, М. Трусь, С. Романишин, І. Конит, П. Сарчук, А. Савчук, С. Гаврилишин, М. Грицушко, впровадила у ще кращий настрій, коли під звуки оркестри „Соловій" вони пішли у танець...

Чистий прихід із балю і забави в сумі 1,500 дол. переслано до УКДДЦ на фільм „Україна в Другій світовій війні". Підкреслюючи знаменитий почин студентського клюбу в Ст. Кетеринс, ставимо як приклад до дальшого наслідування, тим більше, що випуск такого фільму, як і попереднього „Жнива розпачу", що приніс так багато користі для Української правди, є конечним.

В. Д.

УКРАЇНСЬКИЙ ДОСЛІДНИЙ І ДОКУМЕНТАЦІЙНИЙ ЦЕНТР

Список

Жертводавців, які внесли пожертви від 1-го лютого 1989 р. до 1-го червня 1989 р.

1.050.00 дол. — Український Дослідний і Документаційний Центр (Дітройт)
500.00 дол. В. Новотня
250.00 дол. — Кредит. Кооператива „Самопоміч", Newark, N.J.
200.00 дол. — А. Суес
100.00 дол. — О. Данилевська, Кредитова Кооператива „Самопоміч" (Джерзі Сиmі), Я. Криштальський, Ф. Лук'янович, Г. Самійленко, М. Сенко, Сестрицтво Покрова Пресвятої Богородиці при Парафії Св. Володимира і Ольги в Чікаґо, В. Сохан, Українська Православна Кредитівка.
50.00 дол. — О. Данилевська, Кредитова Кооператива Дітройту (Будучність), М. Пискар, Р. Маршалл, І. і Д. Витвицькі, Л. Уасів.
30.00 дол. — В. Воронка
25.00 дол. — П. Балей, А. Кулик, Б. Мойсян, О. Пришляк, О. Осклепович, О. Снилик, Р. Трохим, Л. Шанковський.
20.00 дол. — Й. Ганій, Л. Гусак, Р. Кис, О. Соловей
10.00 дол. — Н. Домашевський, І. Зварун, В. Черевко, М. Черешня.

Український Дослідний і Документаційний Центр сердечно дякує окремим особам і організаціям, які склали пожертви.

Ці пожертви допоможуть нам зібрати і зберегти архіви і документи про Україну і українців двадцятого століття.

Сподіваємося, що і в майбутньому Ви допомагатимете нам сказати світові правду.

Наша адреса:
Ukrainian Research and Documentation Center
of the Ukrainian Institute of America
2 East 79th Street
New York, N. Y. 10021

Ювілейний концерт хору „Журавлі" в Мюнхені

На закінчення ювілейних святкувань Тисячоліття Хрищення Руси-України відбувся в суботу, 13-го травня ц. р. під патронатом Центрального ювілейного комітету в Німеччині концерт відомого хору з Польщі „Журавлі". Ювілейний концерт з цікавою висняною релігійною і шевченківською програмою відбувся у відомій концертовій залі Музичної високої школи (консерваторії) — в одній із кращих заль міста.

Ансамбль і дириґента вітав на сцені голова Ювілейного комітету проф. В. Кальваровський, який також привітав баварського кардинала Ф. Веттера та супроводжуючих його двох єпископів, прелата В. Вальдмюлера, духовенство обох наших Церков. При цьому проф. В. Кальваровський як учасник згадав також про величаве св яткування нашого Тисячоліття в Польщі, у Ченстохові.

Хор „Журавлі" є відомим українським репрезентативним ансамблем у Польщі. Створений 1972 р., він об'єднує любителів нашої музики і пісні з цілої країни. Понад 10 років керував хором маєстро Ярослав Полянський, а від 1983 року — маєстро Роман Ревакович, випусник Варшавської консерваторії.

Концертову програму на сцені музечної школи, в дуже акустичній залі, започаткував хор Шевченківським гимнон — „Заповітом" (муз. Г. Гладкого) в доброму музичному і гармонійному виконанні Потім з гармонійним відлунням прозвучала і Господня молитва „Отче наш" (муз. І. Недільського).

У дальшій релігійній програмі слідували пісні з музики Д. Бортнянського (конц. ч. 3) — „Господи, силою Твоєю", „Ангели", „Вечірній дзвін" (квартет). Потім по черзі слідували два Ірмоси (пісні канону) з утрені на Успення Богородиці, „По храму святому" (обр. Р. Реваковича) у традиційному напіві, хоч дещо монотонно, — може під впливом церковних співів кол. Перемиської епархії...

Опісля прозвучали світські мелодії на слова Т. Шевченка: „Було колись" (муз. Ф. Колесси) і „Огні горять" (муз. І. Воробкевича), в яких дуже вдало відтворені нюанси краси нашої вокальної музики. По кожній точці хористів щедро нагороджували оплесками присутні, серед яких було багато нашої молоді з Польщі, тепер в еміґрації.

Першу частину концерту хор закінчив відомим кантом „Про Почаївську Божу Матір" (обр. М. Леонтовича), в якій на особливу увагу заслуговує не лише саме виконання, але й підбір солістів (Д. Боївка і Я. Вуйцік) з добре гармунізуючими і поєднюючими голосами. Оплескам не було кінця...

В часі перерви дириґент разом з головою ювілейного комітету вручив три платівки з награними піснями хору — Кардиналові і двом його єпископам.

В другій частині концерту хор виступив в нашій історичній козацькій ноші і це в значній мірі гармонізувало з духом мелодій на слова Т. Шевченка. В цьому виконанні прозвучали „Думи мої" (муз. К. Борисюка). Але був це гомін нашого краю — наших рідних околиць, якими живуть наші люди, розсіяні по світі в чужих краях.

Не забракло і гумору наших Карпат, зокрема Лемківщини, яким живе наше молоде покоління з Польщі. В цьому циклі хор виконав коломийку „Я музику дуже люблю" (обр. А. Гнатишина), а потім квінтет „народних музик" під керівництвом М. Петриги виконав ряд коломийок, в тому числі і весільних. Це може найбільше подобалося молоді — стужилася за своїм, бо оплескам не було кінця.

Гармонійно, в супроводі роялю, прозвучали й інші пісні Шевченківської серії, в яких оживає поєднуючий дух нашої давнини. Дух нашого купецтва відтворила пісня „Ой ходив чумак" (муз. Г. Верьовки), а дух нашого козацтва — пісня „Бандуристе, орле сизий" (муз. Я. Орлова), при чому в останній добрий сольовий супровід дав баритон Яр. Юрчак.

З неменшим акордом і історичним відлунням прозвучав і „Марш гайдамаків", символіка якого сягає глибин нашого історичного коріння. Слова С. Черкасенка закріпила нею частку нашої історії, а музика К. Стеценка додала їм легендарного змісту. Був це кінець програми, але невгавали оплески.

Дириґентові, піяністці і хористам діти піднесли букети квітів... Оплески не вгавали, а тому, на додаток, хор виконав ще „Реве та стогне Дніпр широкий" і тим підтвердив, що на подорож в Україну був добре підготований... В імені комітету і ЦПУЕН хорові подякував за вдалий концертовий виступ в Мюнхені проф. В. Кальваровскій, який наголосив, що культура нашого народу і любов до нашої традиції, до нашої пісні і музики лучить нас усіх в краю і на еміґрації... Був це пам'ятний концерт наших братів із Польщі і таким залишиться для багатьох учасників.

Приємною несподіванкою для нашої парафії і громади був виступ хору в нашому катедральному храмі Покрови Пресв. Богородиці. У неділю, 14-го травня хор співав під час Архиєрейської Служби Божої, яку служив з отцями Владика Платон Корниляк. Хористів і дириґента привітав Владика в часі проповіді, подякував за гарний супровід в часі Літургії. Хор започаткував Богослуження гимном „Буде ім'я Господнє" і закінчив „Боже великий, єдиний". Був це особливий виступ хору, зокрема для тих, що дорожать нашим давнім традиційним церковним співом, тепер утраченим.

Потім хористи були гостями Комітету і ОУЖ в церковній домівці. На святочному обіді вітав хористів проф. Кальваровський в імені ювілейного Комітету Тисячоліття, пізніше голова ЦПУЕН Степан Костюк, а від хору „Україна" — Євген Задарко, брат дириґента.

Проф. В. Кальваровський подякував усім українцям у Мюнхені й околиці, що причинилися чимнебудь до успішного проведення цього концертового виступу.

Б. Кузь

Зустріч з президентом СКВУ у Голливуді

О. Сохор, відомий підприємець, знаючи, що на Маямі Біч, Фльорида, перебуває на вакаціях президент СКВУ мґр Ю. Шимко, піддав думку запросити його на зустріч з місцевим громадянством.

Д-р М. Чировський зразу ж зв'язався з президентом СКВУ і за його згодою визначено зустріч на четвер, 29-го червня. Негайно було створено громадський комітет, розіслано запрошення. Слухачів зійшлося достатньо.

Зустріч відкрив голова Відділу УККА М. Яремко, попросивши до президіяльного стола представників організацій: І. Ракуш і Л. Маринюк від УАКР з Маямі; О. Головацького і Хоптія з УАКР (Голливуд); д-ра М. Чировського і М. Яремка від місцевого УККА. На модератора попрошено д-ра М. Чировського. Він представив теперішнього діючого президента СКВУ мґра Ю. Шимка, котрого заля привітала рясними оплесками. Президент розказав нам про діяльність, успіхи і недоліки нашої верховної установи в діяспорі, про окремі ресорти, їх завдання і про фінанси. В таких обставинах як досі важко щось корисного зробити. Перш за все, придбано новий комп'ютор, як рівно ж Tele-Fax — апарат, при помочі якого можна получитися з нашими і чужими установами (переслати зміст листа чи депешу) протягом кількох хвилин. Наспіває час, що нам потрібно порозумітися про події на рідних землях і в діяспорі українського життя.

Обширніше президент Ю. Шимко розповів про його участь у Міжнародній конференції в Парижі. При тій нагоді зустрічавсь з різними особами з дипломатичного та релігійного світу і з представниками української громади в Парижі.

По доповіді присутні мали змогу ставити запити. До запитів зголосились: П. Ванаш, М. Ковальчук, В. Хомяк, І. Ракуш, І. Хоптій, О. Головацький, О. Майноленко.

В дискусії порушено декілька важливих питань. У своїй відповіді мґр Шимко зазначив що жалюгідними є факти (за повідомленнями наших адвокатів), що багато українських громадян не призадумуються, щоб на всякий випадок приготовити завіщання і тому в багатьох випадках тяжко запрацьовані гроші чи нерухомість забирає Совєтський Союз. Ми з тяжким трудом збираємо десятки долярів на фонд СКВУ, а мільйони попадають в совєтські руки.

Усі присутні були вдоволені з зустрічі. Пані з ОЖ ООЧСУ спекли смачне солодки печиво і приготовили каву для присутніх і всі при тій нагоді мали змогу познайомитись особисто з президентом Ю. Шимком і погуторити з його дружиною і двома донями, котрі говорять плинно по-українськи та цікавляться життям української громади в діяспорі.

Петро Ванаш

З політичною...

(Закінчення зі стор. 2)

ських країн. Автори визнають, що Захід мусить узяти до уваги побоювання совєтів щодо їх військової безпеки, але тим країнам повинна бути запевнена свобода вільно спілкуватись (економічно) зі Заходом. Якщо ж йдеться про під'яремні народи, які вегетують нині в совєтській „федерації", то в цій статті — тільки одно речення: „В Совєтському Союзі існує гостре питання національностей, зокрема в прибалтійських країнах, в Вірменії і Грузії". Захід повинен настоювати на виконуванні Гельсінкських домовлень. І це все.

Читач, прочитавши переповіджені мною думки тих трьох „великих", скаже: то що ж такого надзвичайного, вагомого, чи нового, чого ми досі не чули, в тих „порадах" трьох визначних політиків? Ось що: нещодавно читав я в нашому періодику думки поважного громадянина, який повинен би мати відкриті дещо ширші горизонти на справу нашої визвольної політики. Він писав менш-більш таке: визвольні заходи, якими ведуть перед в УССР наші літератори — безвартісні. Ми не повинні ні в який спосіб їм допомагати. Нам треба зовсім відчахнутись від їх діяльности, зокрема не стрічатись із ними, не влаштовувати спільних наукових зв'язків з ними. Нам треба ждати на момент, коли дентант розпадеться, і Захід, а зокрема ЗСА врозуміються і підуть походом на той дряхлий Совєтський Союз і (очевидно, при видатній допомозі нашого леґіону!) розіб'ють у прах Росію і питання нашого визволення буде розв'язане!

Коли врешті зачнемо брати в нашому політичному мисленні і плянуванні до уваги міжнародну констеляцію? Коли почнемо брати до уваги політичну дійсність, хоч як вона може бути прикра і болюча, і від того зачинати? Розчарувань — через політичну романтику — не досить ще нам? Такі імена як Жіскар д'Естен, Накасоне, Кіссінджер дещо кажуть, — особливо коли це збірний висновок. Останні вітання Горбачова в Німеччині і Франції повинні дати нам теж матеріял для задуми.

Свічада...

(Закінчення зі стор. 2)

„Стріла часу", „Космічний косар"), І. Чернява („На сході ми"), М. Капій („Блакитна орхідея"), О. Гайський („Подорож у невідоме"), Юрій Тис („К-7"), Л. Полтава („Чи зійде завтра сонце"), Людмила Івченко („Рік 2400"), Н. Королева („1313") і багато, багато інших.

Який їх вклад у світову літературу? На мою думку, невеликий, бо великі внески, вимагають великих творів, які родяться, здебільша, в кліматі власної, незалежної держави.

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Друзями і Знайомими,
що відійшов у Вічність в неділю, 16-го липня 1989 р.
на 99-му році життя

св. п.

Василь Пилишенко

колишній старшина Чорноморської Фльоти, революціонер, член президії Українського Національного Конґресу в Києві 1917 р., член Центральної Ради та учасник Визвольних Змагань за Самостійність і Волю України.

ПАНАХИДА І ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в українській православній церкві св. Покрови в Рочестері, Н. Й. ПОХОРОН в четвер, 20-го липня 1989 р. о год. 11:30 ранку на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У жалобі:
син — ВОЛОДИМИР з дружиною ІРМОЮ
внучка — ОРИСЯ з мужем АНДРІЄМ
внучка — КАТЯ
та в Україні:
невістка — АННА
внучка — ЛЮДМИЛА з мужем БОГДАНОМ
внук — ВАСИЛЬКО з дружиною СВІТЛАНОЮ
та Родина в Америці, Канаді й Україні

З історії...

(Закінчення зі стор. 2)

елементу. Велику ролю в той час відіграло Товариство св. Рафаїла (засноване 1907 року) зі своїм двомісячником „Еміґрант" (став появлятися в 1911 році). Це товариство опікувалося українськими робітниками закордоном. У його звітах читаємо про тісну співпрацю з греко-католицькими ординаріятами й парафіяльними урядами. Наприклад, отці вели точні реєстри осіб, що виїжджали з їхніх парафій, підтримували листовний зв'язок з еміґрантами тощо. Згодом в головні еміґраційні пункти (Гамбурґ, Катовиці) почали висилати священиків, що мали нести не тільки духовну опіку, але також допомагати практичними порадами. В дальшому ході встановлено теренові місії, призначені в окремі провінції Німеччини. В останній стадії наладнано постійну духовну опіку, яка швидко блискуче себе виправдала не тільки на полі релігійному, але також на полі економічному й національному. Це був якраз той великий вклад Української Католицької Церкви, зокрема Митрополита Андрея Шептицького. Цим збережено історичну перспективу й виведено нашу еміґрацію на організовані шляхи з потрібною духовною опікою.

Питанням духовної опіки й організації еміґрації автор присвятив багато уваги, що є цілком природним і закономірним, бо сам він працював у Німеччині в найтрудніші часи, коли наші люди не мали нікого крім священика, кому могли б розповісти про свої кривди й жалі. Дійшло тоді навіть до того, що вийшовши з церкви, вони ділилися з священиком своїми харчами як діти з своїм батьком.

Праця наших священиків і Апостольського Візитатора мала в Німеччині великі успіхи серед католицького духівництва й багато причинилася до спростування помилкових понять про український обряд і наші церковні приписи.

У свою працю включив автор також замітку „Українська православна парафія в Берліні". У ній він ствердив, що взаємини українців католиків і православних були більш ніж сердечні". Душпастирі обидвох церков, — пише о. П. Романишин, — сходилися, відвідували себе та помагали собі взаємно". Настоятелем православної церкви в Берліні був тоді о. протопресвітер Федір Білецький.

Книжка, як уже було сказано вище, має обширну документальну частину. В неї включено: грамоту Конґреґації для Східніх Церков з 23 листопада 1940 р. про призначення о. Петра Верґуна Апостольським Візитатором для українців-католиків у Німеччині; німецький переклад цієї грамоти; лист апостольського нунція в Німечині Архиєпископа Чезаре Орсеніґо про номінацію о. Петра Верґуна апостольським візитатором; останній список українських католицьких священиків апостольської візитатури в Німеччині; пастирські листи-послання апостольського візитатора та інші матеріяли згадані уже вище.

Праця о. П. Романишина має потрібний науковий апарат у формі приміток, обширної бібліографії і іменних покажчиків для українського, англійського й німецького текстів. Текст праці ілюстрований рідкісними знімками.

На закінчення додамо, що у вступі до цієї праці відчувається брак добре опрацьованого історичного тла, яке відображало б зв'язки України з Німеччиною в минулому на релігійному полі. Може це один з доказів, що автор не претендує на вичерпність з охопленням усього матеріялу. Він дуже часто уникає другорядності й малоістотні події, щоб в межах своєї праці могти концентруватися на найважливіших проблемах. В рецензованій книжці є ряд друкарських помилок та дрібних стилістичних огріхів.

Слід сказати, що в цілому праця о. П. Романишина — вдала. Адже авторові доводилося, в багатьох випадках, іти невторованими шляхами. В цілому ж, на нашу думку, книжку з інтересом прочитає кожний, хто цікавиться історією Української Католицької Церкви в діяспорі.

Не зайвим буде тут ознайомити наших читачів з автором о. д-ром Петром Романишиним. Народився він 2 жовтня 1910 р. в містечку Милятині Старім біля Львова. Богословські студії закінчив у Львові, а музичні студії у Відні й Берліні. В Українському Вільному Університеті здобув докторат, захистивши дисертацію „Українська Католицька Церква в Німеччині до 1945 р."

Організував українську католицьку парафію в Берліні й був її парохом (1941-1945). У Берліні арештувало його НКВД. 1947 р. прибув до Канади й тут віддано виконував свої священичі обов'язки. Диригував хорами, головним чином, при Інституті „Просвіти". Останньо працював у Духовній семінарії в Оттаві. Отець д-р П. Романишин — відомий композитор і диригент. Він автор збірки „Марійські проповіді" (1949), „Недільні і святочні проповіді" (1968, по-англійськи) та численних статтей на релігійні й музичні теми.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої МАМИ І БАБЦІ

бл. п.

МАРІЇ РОСТКОВИЧ

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

в суботу, 22-го липня 1989 р. о год. 8:30 рано
в церкві Чесного Хреста в Асторії, Н. Й.
у церкві св. Миколая у Вотерліт, Н. Й., о год. 9-ій рано
та в Лос Анджелесі, Каліфорнія

Просять про молитви за спокій Її Душі

ДОНЬКИ з РОДИНАМИ

В ОДИНАДЦЯТУ
ДУЖЕ БОЛЮЧУ
РІЧНИЦЮ
ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ
НАШОГО ЛЮБОГО
ОДИНОКОГО СИНА

бл. п.

МАРКА ЛЮБОМИРА ГЕВРИКА

в середу, 19-го липня 1989 року, о год. 8-ій рано
в катедрі свв. Володимира й Ольги у Вінніпеґу
буде відслужена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

Проситься Приятелів й Знайомих помолитися за Маркову душу.

ТАТО, МАМА
сестри — МАРУСЯ з чоловіком ЛЕВКОМ
ЛІДА з чоловіком МАТЕЄМ
сестрінки — МАРКО І ХРИСТИНА

ЯК ПОВІДОМИЛО КУБИНСЬКЕ пресове агентство Пренса Лятіна, у четвер на світанку, 13-го липня, в Гавані були розстріляні генерал Арнальдо Очоа і ще три старшини, засуджені до смертної кари за організацію у великих розмірах транспортування колюмбійської кокаїни у З'єднані Стейти Америки. На початку тижня кубинський диктатор Фідель Кастро особисто затвердив смертний присуд, заявивши при цьому, що розстріл злочинців „відновить захитану віру в ідеали кубинської революції і дисципліну в армії".

Привіт від учасників
НОВАЦЬКОГО ЗЛЕТУ
ВОВЧА ТРОПА 1989

65 ЛІТТЯ УПН
ГОТУЙСЬ
1924-1989

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УАСТ „Леви" — першуни ювілейного турніру УСВТ „Ч. Січ"

Ґлен Спей, 1-2 липня — Згідно із святковою програмою 20-річчя спортової школи „Ч. Січі", тут, на спортовій площі оселі УБС „Верховина", відбувся запланований турнір, в якому взяли участь дружини: УАСТ „Леви" Чикаго, УАСТ „Черник" Дітройт, УСК Ню Йорк і господарі УСВТ „Ч. Січ". Офіційне відкриття турніру відбулося в суботу перед полуднем, яким від господарів провів керівник спортової активности О. Твардовський. Негайно після цього розпочалися змагання, що протягом двох днів проходили круговою системою, — 2 х 35 хвилин.

„Черник" Дітройт — „Леви" Чикаго 1:1

Змагання проходили гостро й безкомпромісово, футболісти обидвох дружин виявили велику завзятість, яка в окремих моментах переходила правила гри. І все таки вислід залишився ремісовий 1:1.

УСК Н. Й. — „Ч. Січ" Нюак 1:2

В чергових змаганнях тур ніру зустрілися сусідні дружини, недавні суперники на турнірі Українського Фестивалю. Зустріч пройшла на задовільному рівні, в якій перемогу здобули мобільніші „Січовики" вислідом 2:1.

„Леви" Чикаго — УСК Ню Йорк 3:0

Після короткої перерви і відпочинку футболісти УСК-у зустріли гостей з Чикаго. Хоч гра проходила рівнорядна, футболісти „Левів" виявилися винахідливішими, завдяки чому здобули заслужену перемогу 3:0.

„Ч. Січ" Нюарк — „Черник" Дітройт 5:0

Були це останні змагання в суботу, в яких на початку футболісти „Черника" провели кілька грізних для господарів атак. Одначе в дальшому ході тієї зустрічі „Січовики" в більшості володіли м'ячем і остаточно перемогли високим вислідом 5:0.

В суботу увечорі відбулася спільна вечеря (бенкет), під час якої голова УСВТ „Ч. Січ" привітав усіх учасників турніру та почесних гостей, між якими були: Олександер Скоцень з дружиною з Торонто, Канада, Мирон Дахнівський з Чикаго, Ігор Чупенко з Ню Йорку. Після вечері у великій залі павільйону відбулася танцювальна забава. Останні два змагання турніру відбулися в неділю по полудні.

„Черник" Дітройт — УСК Ню Йорк 2:1

В цій зустрічі на відзначення заслужили футболісти „Черника", які зазнавши високої поразки минулих змагань, не заломилися, а радше очайдушно боролися на площі за кожний м'яч і в кінці добилися перемоги 2:1, з нею і бронзової нагороди.

„Леви" Чикаго — „Ч. Січ" Нюарк 1:0

Ці останні змагання цього досить вдалого турніру, неначе на замовлення, пройшли на вищому рівні, в яких футболісти обидвох дружин показали гарну, чисту і продуману гру. До перерви вислід залишився „сухим" — 0:0. Так і виглядало, що евентуальну перемогу осягне дружина, що матиме більше спортового щастя. Так і сталося. Такими щасливцями стали футболісти „Левів", що здобули свого єдиного ґоля, який і вирішив долю першенства турніру. В загальному дружина „Левів" у цьому турнірі справила гарне враження і треба сподіватися вона аванcує ще в цьому році до вищої кляси в Метрополітальній лізі Чикаго. Треба поґратулювати її провідникові і тренерові, теж вихованцеві спортової школи „Ч. Січі" Ярові Дахнівському, що взявся до корисного для українського спорту діла — організував цю дружину і успішно нею проводить.

Після закінчення цих змагань відбулася церемонія вручення нагород, якою проводив керівник спортової активности „Ч. Січі". Великий клюбовий і малі індивідуальні трофеї вручено дружині „Леви" в такому складі: Яро Дахнівський, О. Дахнівський, Р. Ващур, Р. Тхорик, П. Іваницький, Ю. Іваницький, Ю. Пітак, Б. Недільський, В. Немескі, М. Ляйш, Б. Чарнецький, Т. Скот, Й. Осцітович, Й. Пітула.

Менший трофей за друге місце вручено дружині „Ч. Січі", що виступала в такому складі: Д. Василак, М. Хамуляк, Е. Сакевич, В. Науменко, Б. Науменко, Т. Білецький, П. Тадрик, Р. Мирзак, С. Лембрик, Г. Сергіїв, О. Василак, І. Костецький, А. Бакун, М. Дворський. Трофей за третє місце турніру вручено дружині „Черника" Дітройт в такому складі: С. Кахній, М. Шумило, Р. Шумило, А. Вовк, А. Старостенко, І. Ґереро, І. Антонків, Б. Гречний, Д. Микуленко, Л. Голубець, Т. Лункий.

Спеціяльні нагороди найкращому футболістові і воротареві турніру вручено відповідно Й. Осцітовичеві і Я. Дахнівському — обидва з „Левів" Чикаго.

Суддювали офіційні судді футбольної Асоціяції ЗСА: М. Сергіїв, Л. Тадрик і Л. Білоус.

Кінцевий показник табелі ігор турніру:

	Точок	Ґолів
УАСТ „Леви" Чикаго	5:1	5:1
УСВТ „Ч. Січ" Нюарк	4:2	7:1
УАСТ „Черник" Дітройт	3:3	3:7
УСК Ню Йорк	0:6	2:7

На закінчення турніру голова селекційної комісії в складі: І. Чупенко, О. Скоцень, М. Дахнівський і М. Стебельський проголосив скелет збірної українців ЗСА, вибраної на цьому турнірі, до якої покищо ввійшли: Я. Дахнівський („Леви"), Д. Василак („Ч. Січ") — воротарі, А. Вовк, Т. Вовк і Б. Гречний (усі „Черник"), Б. Недільський і Ю. Пітак („Леви"), В. Науменко і П. Тадрик („Ч. Січ"), С. Турко і З. Ульчак (УСК).

Трикратним „Слава" на адресу організаторів турніру, усіми футболістами, закінчилася ця корисна і вдала спортова імпреза. Треба тільки шкодувати, що в ній не взяли участі інші існуючі українські дружини ЗСА і Канади.

На „Тризубівці" відбувся футбольний турнір перших дружин

Горшам, Па. (М. Б-й). — Тут в неділю, 18-го червня на футбольних площах „Тризубівки" відбувся турнір 16-ох перших дружин копаного м'яча. Організатором турніру була Об'єднана Футбольна Ліга Пенсильвенії. В цьому турнірі змагалася також дружина копаного м'яча УСО „Тризуб".

Після трьох ігор тризубівці дійшли до чвертьфіналу де зустрілися із сильною збірною „Інтеркавнті". Ці змагання закінчилися вислідом 1:0 в користь збірної „Інтеркавнті".

Перед чвертьфіналом тризубівці змагалися з трьома іншими дружинами з таким результатом: УСО „Тризуб" — Фінікс — 0:1, УСО „Тризуб" — Баєрн — 2:0, і УСО „Тризуб" — Ерцґебірґе — 2:1.

У фіналі зустрілися „Джерман Ганґерієнс" із збірною „Інтеркавнті". Ці фінальні змагання закінчилися вислідом 2:0, в користь „Джерман Ганґерієнс".

УСО „Тризуб" виступав в такому складі: Д. Прончак, О. Гарматій, Б. Санторо, Т. Козак (капітан), І. Меккалістер, Т. Ізабелля, С. Колмаєр, Ґ. Томаса, І. Сесак, І. Клос, С. Чайка, А. Бонзін, Л. Луріяч, Д. Мекнамера і Б. Нолен.

Згаданий турнір був присвячений пам'яті колишнього грача УСО „Тризуб" Томи Зілька, який грав у тризубівській першій дружині в 1983-1987 роках.